

ธีระพร สุประดิษฐอาภรณ์ 2550: รูปแบบการบริหารจัดการหัตถ์บอเนตแหล่งหัตถ์บอเนตไก่อ๊ะเยื่อ
อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครง
การศหาวิทยาลัยระดับบัณฑิตศึกษา ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรสวาท วัฒนกุล,
Dr.rer.nat. 91 หน้า

หัตถ์บอเนตเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป ในกระบวนการนำหัตถ์บอเนตมาใช้ประโยชน์มี
การทำเหมืองหินซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งใน
การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในขณะที่เดียวกันความต้องการในการใช้ประโยชน์หัตถ์บอเนตกลับเพิ่มมากขึ้นตามการ
ขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากหัตถ์บอเนตเป็นหินอุตสาหกรรมที่เป็นพื้นฐานของอุตสาหกรรมต่าง ๆ
มากมาย การนำหัตถ์บอเนตแหล่งคอยไก่อ๊ะเยื่อ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มาใช้ประโยชน์ เป็นอีกกรณี
หนึ่งที่เกิดปัญหาและผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

การศึกษาหารูปแบบในการบริหารจัดการหัตถ์บอเนตแหล่งคอยไก่อ๊ะเยื่อ โดยคำนึงถึงปัญหาและ
ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ได้ดำเนินการโดยการออกแบบสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน
ชุมชน ที่ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การเก็บข้อมูลด้านกายภาพของแหล่งทรัพยากร
การสำรวจเก็บข้อมูลชุมชนด้วยแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและข้อขัดแย้งจากการใช้ประโยชน์
หัตถ์บอเนต ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของชุมชน เพื่อนำไปสู่รูปแบบการ
บริหารจัดการทรัพยากรหัตถ์บอเนตอย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่าประเด็นปัญหาของชุมชนในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ควรมีการศึกษา
แนวทางแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมของชุมชนและกลุ่มผู้
มีส่วนได้ส่วนเสียยังอยู่ในระดับที่ไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรหัตถ์บอเนตให้เหมาะสมได้ ข้อเสนอของ
รูปแบบการบริหารจัดการหัตถ์บอเนตแหล่งคอยไก่อ๊ะเยื่อ ประกอบด้วยการนำนโยบายหลักของรัฐบาล
วิเคราะห์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นลำดับแรก เพื่อกำหนดแนวทางหรือแผนปฏิบัติในระดับ
ชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ ชุมชนที่อยู่โดยรอบแหล่งหิน ผู้ประกอบการ
เหมืองหิน และ หน่วยงานภาครัฐ ที่จะนำแผนมาปฏิบัติ เช่น การให้ความรู้ด้านแหล่งทรัพยากร การตระหนักถึง
คุณภาพชีวิตควบคู่กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ส่วนแบ่งที่ควรจะได้รับอย่างเป็นทางการของผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย
โดยมีเป้าหมายเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เป็นต้น อย่างไรก็ตามการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการ
แหล่งหัตถ์บอเนตแหล่งคอยไก่อ๊ะเยื่อครั้งนี้ จะสัมฤทธิ์ได้เมื่อผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายนำมาปฏิบัติจริง และรูปแบบ
การบริหารจัดการนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแหล่งหัตถ์บอเนตในพื้นที่อื่น ๆ ได้ต่อไป

ลายมือชื่อนิติติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

